

KVÆNANGEN NATURVERNLAGS ÅRSMELDING FOR PERIODEN 10/2-80 TIL 20/2-81

10/2 - 80 til 20/2 - 81

Styre: Rølf Egil Haugerud formann
Odd Henriksen nestform.
Jan Isaksen kasserer
Severin Vangen styremedl.
Gerda Vangen
Vararepr.:
Ellen Holum, Alf Breines og Ragnhild Enoksen

Formannen har sittet i 3 formannsperioder og vil med dette trekke seg ut av styret. Odd Henriksen har flyttet til Tromsø og må således erstattes. Også Ellen Holum og Ragnhild Enoksen har flyttet ut av kommunen.

I år skal således 3 styremedlemmer, formann og 3/2 vararepr. velges. Severin Vangen er allerede medlem av det nye styret.

Medlemstall: Pr. 1/1-81: 55 medlemmer.

Møter og arrangementer:

Årsmøte:

Den 10/2 -80 ble årsmøtet holdt på Kjakan skule med 14 til stede. Valter Olsen ledet møtet.

Under behandlingen av årsmeldinga fikk det nye styret til oppgave å ta kontakt: a) med kommunen om midler til fjerning av bilyrak
b) med Statens vegvesen om å lege anleggssår i Indre Kvænangen.

Ellers ble meldinga godkjent, regnskapet likeså.

Det nye budsjettet ble karakterisert som et "ønske-budsjett", en skulle søke om midler både fra Troms Naturvern, Troms fylke og Kvænangen kultur- styre.

De viktigste arbeidsoppgavene for 1980 skulle være medlemsmøter, barne- og ungdomsarbeid, fredning av gjenværende vassdrag, motorferdsel i ut- mark, informasjonshefter, utarbeidelse av enklere informasjonsstoff, undervisningsopplegg og lysbildeserien, bedret oppsyn og ellers ta opp aktuelle saker.

Årsmøtet - gav sin tilslutning til samarbeid med Nord-Troms Museum om restaurering av skogstuer,
- vedtok en uttalelse om Altasaka i form av et åpent brev til Regjeringa,
- vedtok å kontakte Oljeaksjonen, Harstad,
- vedtok å sende en representant til Altaaksjonens landskonf.,
- vedtok å gjøre nye henv. om motorisert ferdsel i utmark og utvidet viddeoppsyn.

Valg: Styre m/vararepr. (se over)
Kontakmann for Troms Naturvern: formannen.
Revisor: Andor Enoksen
Arrangementskomite: Tryggve Enoksen og Valter Olsen
Barne- og ungdomskom.: Ellen Holum, Steinar Steinsvik, Tryggve E.
Kontakt for naturverngrupper: Ragnhild Enoksen
" " oljeaksjonen: Alf Breines.

Til avslutning viste formannen i Troms Naturvern, Sigmund Spjelkavik, lysbilder fra Tromsnaturen.

Medlemsmøter:

2 møter arrangert, begge på Badderer Samfunnshus.

28/5: 15 medl. til stede.

Saker: Oppfølging av årsmøtesaker.

Motorisert ferdsel. Skriv til Miljødep. og Justisdep.

Uttalelse om kraftlinje Alta-Kvanangen vedtatt.

Under møtet deltok 16 barn og ungdom i utearr. (Barne- og ungd.kom.)
Det ble samlet søppel, rekved til bål. Natursti med 12 poster hørte også med.

Efter medlemsmøtet deltok 22 voksne sammen med de nevnte barna i bålkos, brus- og pølsefest, sang og spill.

En stor kvitfisk dukket opp og gjorde stas på arrangementet som foregikk i strålende sommervær.

15/10: 7 medl. til stede. Skuffende lite fram møte. (Kanskje pga. den første snøen. Viktigste sak: Generalplanuttalelse. Reidar Breivik og Jan Isaksen viste lysbilder.

Årsmøte Troms Naturvern - mars 1980.

Gerda Vangen og formannen deltok fra laget vårt.

Styremøter: 8

Redaksjonsmøter: 2

Inngående skriv: 79

Utgående skriv: 52

Saker:

Aksjen bilvrak: På vår henv. svarte kommunen at registrering var foretatt. Kommunen hadde fått 23.750 kr i tilskudd og hadde beregnet en net-
teutgift på ca. 14.500.

Anleggssår: Vegvesenet har notert våre opplistede sårsteder. Saken var under forberedende arbeid og skulle meldes KN i løpet av høsten -80.

Restaurering av skogstuer i Indre Kvanangen:

I styremøte ble Odd Henriksen valgt til representant i stiftelsen "Kvanangen" skogstuer. 1000 kr er avsatt på egen kto. og stilles til disposisjon for stiftelsen når den er formelt etablert.

Motorferdsel i utmark: Forskriftene for Kv.kommune trådte i kraft først 8. juni 1980. KN har bedt kommunen om å offentliggjøre forskriftene på tilfredsstillende måte.

Formannskapet har pålagt administrasjonen å sende forskriftene og løypekart til kommunens postkontorer for oppslag der.

Naturvernlaget vil understreke at forskrifter og løyper ikke betyr at løypene kan brukes til allmenn ferdsel.

NB! Kommunen anbefaler Naturvernlagets medlemmer å ANMELDE straffbare forhold som blir observert.

Det er sendt veldokumenterte klageskriv til Miljødep. og Justisdep. om flere kommuners (inkl. Kvanangens) klare tilsidesetting av det loven var ment å regulere.

Det er også sendt henv. til politiet med argumenter til støtte for utvida fjelløppsyn.

Generalplanen:

Medlemsmøtet 15/10 vedtok å sende flere merknader til planen:

- utvalget tar ikke hensyn til viktige argumenter,
- utvalget karakteriserer reindriftens utøvere på en nedsettende måte,
- det er ikke innarbeidet egen plan for naturvern- og friluftsliv,
- utvalget holder fast på foreslåtte hytteområder til tross for stor lokal motstand (jfr. brevringene til Norges Vel).

- KN nevner flere verneverdige områder på bakgrunn av kraftforsyningsrapportene,
- KN tar opp den ulovlige hyttebygginga som foregår,
- KN peker på flere ulovlige avfalls- og tømmeplasser.

Altasaken: - Årsmøtet 10/2-80 vedtok følgende åpne brev til Regjeringa:

"Kvanangen Naturvernlag ber Regjeringa revurdere Altasaken.

Bare nytt materiale kan endre Regjeringa sitt syn, er det blitt sagt på regjeringshold. Slikt materiale foreligger i dag.

Det kan nevnes at Holteutvalget, Olje- og energidepartementets eget utvalg, har kommet fram til at prognosene for region 4 (Troms og Finnmark) i 1985 vil ligge 495 GWh under forbruket som fylkesprognosene viser.

På denne bakgrunn ber KN Regjeringa fremme forslag om å utsette Altautbygging.

Den lovede utredninga fra Regjeringa om samenes historiske og juridiske rettigheter vil dermed kunne trekkes inn i en totalvurdering av Altavassdraget og andre vassdrag.

KN er av den oppfatning at en totalvurdering er avhengig av alle relevante fakta: En totalvurdering er også det som må legges til grunn når demokratiske vedtak fattes.

De kommende rettssaker kan også frambringe materiale av vesentlig betydning for å vurdere ei evt. utbygging av Alta-Kautokeinvassdraget.

Med vårt ry, som aktiv forsvarer av minoriteter i internasjonale fora, vil en forhastet behandling av Alta-saken skade Norges omdømme utad.

Den norske regjering kan ikke være tent med å presse en sak igjennom når vesentlige punkter for en totalvurdering mangler."

Brevet er like aktuelt i dag, dessverre.

R. Enoksen og S. Vangen var på Alta-aksjonens landskonferanse. På Stilla-marsjen deltok bare en fra Naturvernlaget.

På medlemsmøtet 15/10 ble det vedtatt å kjøpe ei elveredderaksje for å markere støtte.

S. Vangen var til stede ved Haakon Henriksens begravelse og la ned krans fra KN.

1. jan.-81 deltok enkeltpersoner i aksjonene i Stilla og fakkeltog i Alta. Det er dessuten solgt en del Altamateriell.

VERNESAKER I KVANANGEN:

De gjenstående vassdrag: - At Kvanangen kommune er et næringsområde av meget stor betydning for reindriften, er den direkte årsaken til at videre kraftutbygging i kommunen er uaktuelt:

I St. prp. nr. 77 79/80 Verneplan II for vassdrag heter det på s. 29:

"Reindriften har i visse distrikter en vesentlig næringsmessig betydning.

Videre er den samiske kultur sterkt forbundet med reindrift. Dette gir reindriften en betydning langt utover det de økonomiske hensyn skulle tilsi."

Regjeringas langtidsplan for 1974 - 77 sier: "Den tradisjonelle samiske kultur er i første rekke sterkt knyttet til reindriften. Regjeringa ser det derfor som en sentral oppgave å bidra til å opprettholde muligheten for en lønnsom reindrift i de områder dette tradisjonelt har vært drevet. Dette forutsetter først og fremst en tilbakeholdenhet når det gjelder kraftutbygging og andre industrielle tiltak i de sentrale samiske nærings- og bosettingsområder."

Det er på denne bakgrunn en må forstå at Industrikomiteen i Stortinget foreslo (sitat fra St. prp. nr. 77 79/80): "..... de resterende vassdrag i Kvanangen ble gitt varig vern." "Både Kommunaldep., Miljøverndep. og Landbruksdep. gikk inn for varig vern, og DET BLE SÆRSKILT LAGT VEKT PÅ OMRÅDENES BETYDNING FOR REINDRIFTSNÆRINGEN." (vår uthevning).

Industrikomiteen foreslo vassdragene varig vernå, og dette forslag fikk seinere tilslutning i det samlede Storting. Med de resterende vassdrag i Kvanangen menes: Badderjåkka, Gæbetjåkka, Badajåkka og også Navitjåkka og Storelva til Burfjord.

Løsavsetninger i Badderen: - Avsetningene på Sætra er foreslått fredet som naturminne. Befaring er foretatt av Naturvernkonsulenten i Trøms, kommuneingeniøren og formannen. Bakgrunnen var uttak av fyllmasse. En var redd uttaket kunne redusere verneverdien. Kommuneingeniøren redegjorde for det nogenlunde omfang av uttaket, og hva som måtte gjøres for å rette opp skaden, ble konsulenten og kommuneingeniøren enige om. Et større uttak nær Badderelva har en seinere fått opplysning om. Deltakerne så også på traseen for vannledning fra det kommunale vannverket. Naturvernlaget er bedt om å holde avsetningene under oppsikt.

Bekkamyra: - I forbindelse med turen til "Badderen naturminne" kikket også naturvernkonsulenten og formannen på Bekkamyra. Den har KN gått inn for å verne (Jfr. uttalelse til Ressursutvalgets innstilling). Bekkamyra er verneverdig i fylkessammenheng. Ornitologer mener også at området bør få status som nasjonalt verneverdig våtmarksområde.

Det er her interessekonflikter til stede. Deler av Bekkamyra regnes som god dyrkingsjord, men en jordbruksmessig utnyttelse vil kreve forholdsviss store og kostbare senkningsarbeider, og tørrlegging med tanke på utnyttelse for skogproduksjon er ikke aktuelt i Kvanangen, står det å lese i "Utkast til verneplan for myrer i Trøms fylke" fra Fylkesmannen i Troms.

I flg. forslag til vernebestemmelser er bærplukking, soppsanking, beiting, av husdyr og regn, jakt og fiske tillatt etter gjeldende bestemmelser. Det blir m.a.o. ingen innskrenkninger her. Det blir sågar tillatt å drive med begrenset skogsdrift på fastmarka i reservatets ytterkanter. På frosset mark og mark med godt snødekke er det tillatt med motorisert ferdsel som er nødvendig for skogsdrift og reindrift.

I forb. med uttalelse til Ressursutvalgets innstilling uttalte jordstyret i Kv.: "Jordstyret er enig i at Bekkamyra gis vern som naturreservat."

Drøye året etter har jordstyret snudd kapp for da heter det 25/1-80: "Jordstyret finner ikke å kunne tilrå den fremlagte verneplan for Bekkamyra. Det er store områder med god dyrkingsjord som bør forbeholdes framtidig jordbruk jfr. jordlovens § 54." I saksframstillingen synes det som om jordstyret ikke er kjent med forslagene til vernebestemmelser.

Viltneimda går merkelig nok mot verneplanen enda planen tillater jakt etter nåværende bestemmelser. Skogrådet er redd for at elva ikke skal kunne reguleres til tross for at herredskogmester Ole Rydningen har uttalt at "regulering ikke kan komme på tale pga. at det er for ulønnsomt." Jordstyret har behandla saka for 3.gang 4.nov.80. Også jordstyret nevner mulighetene for senkning av elva, men vurderer ikke til hvilke kostnader og forrentning. Det er vel ikke urimelig å tro at dette vil bli nesten like ulønnsomt for jordbruket som for skogbruket. Av de 430 da dyrkbar jord som nevnes (det er over halvparten av det foreslåtte reservats areal), må man regne med at det meste er avhengig av regulering for å kunne utnyttes. Protestene er altså bygd på ei vurdering som går inn for en sannsynligvis svært kostbar regulering. Det er ønskelig at protestene følges opp med kostnadsoverslag utarbeidet av landbruksmyndighetene.

Jordbruksmyndighetene i Troms fylke har så vidt KN erfarer, gått i mot samtlige forslag til myrvern i Trøms. Det må være tillatt å uttrykke skepsis til at interessekollisjonene er så store og så mange.

Ulovlig søppeltømming/renovasjon: Kommunen har ikke svart på henvendelsen vår av 18. okt. 80.

122 KV-ledning Alta-Kvænangen: Medlemsmøtet 28. mai vedtok å sende uttalelse til ny linje der en understreket en del naturvernkrav som ble gjentatt i en tilleggsuttalelse i oktober.

INFORMASJON:

Lysbildeserier: Et utvalg bestående av Steinar Steinsvik (flyttet), Jan Isaksen og Reidar Breivik er i arbeid med lysbildeserier med kommentarhefte. Seriene skal ~~xxxx~~ vise hva Kv. naturen rommer av opplevelsesmuligheter. En tar også sikte på å få belyst aktuelle sider ved naturvern med eksempler hentet fra nærmiljøet. Seriene skal brukes i undervisning og folkeopplysning.

Skolemateriell: Det er utarbeidet læreplaner i tilknytning til det obligatoriske emnet Natur- og miljøvern. Planene er sendt skolene i Kvænangen. Jan Isaksen har stått for utarbeidelsen. Skolene i Kvænangen er oppfordret av KN til å delta i en tegnekonkurranse arrangert av Troms Naturvern.

Informasjonshefter: Det siste heftet er ikke kommet ut i år. Arbeidet med heftet er avsluttet, men pga. konkurransen i Kvænangstrykk har en måtte utsette trykkinga.

Det ser nå ut til at bedriften snart er i gang igjen, og hefte nr. 4 vil da bli trykt og distribuert. Laget har fått midler som er avsatt til dette.

Støtte: KN har mottatt stønadsmidler fra Kulturstyret i Kv., fra Troms fylke og fra Troms Naturvern. Vi takker for denne helt nødvendige pengehjelpen.

Medlemsmøtet 15/10 vedtok a) etter henv. fra den lokale komitee å bidra med 50 kr. til "Kreftaksjonen", b) å kjøpe ei elveredderaksje.

Avisdebatt i Sagat: Daværende kontorsjef i Kvænangen, Oddvar Johnsen, var ute i politikerens ærend i et intervju i Sagat 7. mars 80. Han gjentok sine forventninger til ny kraftutbygging uten å ta med de forbehold. Sigrid Almedal fra Nordland Distriktshøgskole hadde redegjort for i Kraft-Natur nr. 2 fra Kvænangen Naturvernlag. Dette til tross for at han da han offentliggjorde sine utregninger, hadde godt kjennskap til innvendingene mot hans "objektive" framstilling.

Formannen pekte på disse innvendingene i et lengre innlegg i samme avis. Formannen kunne også konstatere at kontorsjefen ikke holdt seg til sannheten da han i samme artikkel framholdt at kommunen ikke hadde tatt stilling til kraftutbygging. Jfr. K-sak 129/79.

Ulovlig hyttebygging: Styret har i brev til kommunen rettet søkelyset mot den utstrakte hyttebygging som har funnet sted. Det ble nevnt konkret hvilke hytter KN kjenn er til, og kommunen ble bedt om å svare på noen spørsmål om hvem som har tillatt slik bygging,
- hvorfor det er gitt dispensasjoner fra lov som forbyr hyttebygging i snaufjellet, og
- om kommunen vil ta skritt for å fjernet ulovlig oppsatte hytter.

Bygningsrådets svar tyder på at kommunen godtar metoden "Bygg først, søk om tillatelse etterpå.", en metode som premierer de frekke som bryter loven. KN vil følge opp denne saken.

Arbeidsoppgaver: De vil bli de samme som tidligere. Et hovedpunkt nå må være å øke medlemstallet betraktelig.

